

АНАЛИЗ НА КОНСТАТИРАНИТЕ ОТ ИНСПЕКТОРАТА КЪМ ВСС СЛУЧАИ НА НАРУШАВАНЕ ПРАВОТО НА РАЗГЛЕЖДАНЕ И РЕШАВАНЕ НА ДЕЛОТО В РАЗУМЕН СРОК

Настоящият анализ се изготвя в изпълнение на задължението на Висшия съдебен съвет по чл. 60м, ал. 2 от Глава трета „а” на Закона за съдебната власт и обхваща периода 01.10.2015 г. – 31.03.2016 г.

За периода от първото тримесечие между 01.10.2015 г. - 31.12.2015 г. в Инспектората към Висшия съдебен съвет са постъпили 117 (сто и седемнадесет) броя заявления по Глава Трета „а” от ЗСВ. През този период, включително и по заявления, останали и от предходен период, след извършените от Инспектората проверки са изготвени 155 (сто петдесет и пет) броя констативни протокола и становища, от които 93 (деветдесет и три) броя заявления са приети за основателни.

За периода на второто тримесечие от Анализа, между 01.01.2016 г. – 31.03.2016 г. в ИВСС са постъпили 122 (сто двадесет и два) броя заявления. След извършени проверки, включително и по заявления, останали и от предходен период са изготвени 157 (сто петдесет и седем) броя констативни протокола, от които 104 (сто и четири) броя заявления са приети за основателни.

Общият брой на основателните заявления за целия анализиран период (01.10.2015 г. – 31.03.2016 г.) е 197 (сто деветдесет и седем), 63 бр. по наказателни дела и 134 бр. по граждански, търговски и административни дела.

Сумата на изплатените обезщетения по сключените споразумения за целия шестмесечен период възлиза на 366 405 лв., от които 196 625 лв. за периода от 01.10.2015 г. – 31.12.2015 г. и 169 780 лв. за периода между 01.01.2016 г. – 31.03.2016 г.

Анализирайки наличните данни за горепосочения период относно установените нарушения за разглеждането и решаването на делата в разумен срок и за изплатените в резултат на това обезщетения, могат да се изведат следните изводи:

I. Органи на съдебната власт, пред които са се водили забавените производства.

Забавените производства в настоящият анализ затвърждават тенденцията от предишните периоди на отчет, че по-голямата част от делата са се развили пред органи в Софийски апелативен район. От общия брой основателни заявления 197 /сто деветдесет и седем/ за периода между 01.10.2015 г.- 31.03.2016 г., 164 бр. са по производства започнали и завършени пред съдебните органи в този апелативен район. От общо 63 /шестдесет и три/ броя основателни заявления по наказателни дела за целия период, започналите производства пред съдебните органи от Апелативен район – София са 54 /петдесет и четири/. При гражданските, търговските и административните дела

вр. с чл. 195, ал.1, т.4, пр.1 и 2, т.5 от НК във вр. с чл.26, ал.1 от НК, по чл.196а, във вр. с чл. 195, ал.1, т.4, пр. 1 и 2, т.5, т.9, във вр. с чл.194, ал.1, във вр. с чл.26, ал. 1 от НК; чл. 210, ал. 1,т.5 вр.чл. 209, ал. 1 от НК; чл.195, ал. 1, т. 2, т.4, пр.2 и т.5 във вр. с чл.194, ал. 1 във вр. с чл. 18, ал. 2, във вр. с ал.1 във вр.с чл. 20, ал.2 от НК; чл. 257; чл. 129, ал. 2 пред. 6, във вр.ал. 1 от НК; чл .210, ал. 1, т.5, във вр. с чл. 26, ал.1 във вр.с чл. 2 ал. 2 от НК; чл. 122, ал. 1 от НК; чл. 195, ал. 1, т. 3, пр.1, във вр. с чл. 194, ал. 1 от НК; чл.123, ал. 1 от НК; чл.257, ал. 1(отм) във вр. с чл. 255, ал. 1, предл.2 (изм) във вр. с чл. 26, ал. 1 от НК.

Гражданските дела са образувани по искове с правно основание по: чл.97, ал. 1 ГПК(отм) във вр. с чл. 79, ал. 1 ЗС; чл. 108 ЗС; чл. 34, ал. 1 и ал. 2 от ЗС и чл.97, ал. 1 от ГПК(отм); чл. 108 ЗС във вр. с чл. 14, ал.4 от ЗСПЗЗ; чл.49 ЗЗД и чл. 86 ЗЗД – субективно и обективно съединени искове; чл.344, ал. 1, т.1-3 КТ- обективно съединени искове; чл. 390, ал. 1 ТЗ(отм) и чл. 86, ал. 1 ЗЗД; чл. 26, ал. 1, предл. 1 ЗЗД и чл. 108 ЗС – обективно и субективно съединение искове; чл. 19, ал.3 ЗЗД; чл.18, ал. 3 от ЗППДОП; чл. 1 от ЗОДОВ и чл. 45 ЗЗД във вр. чл. 288 ТЗ – обективно и субективно кумулативно съединени искове;

В подкрепа на извода, че една значителна част от производствата по основателните заявления започват и завършват пред съдебни органи от Софийски апелативен район, са следните примери:

Заявление с вх. рег. № РС-15-329/17.09.2015 г. - гр.д. № 725/1993 г. по описа на Софийския районен съд, гр.д. № 3093/1997 г., в.гр.д. № 4494/1999 г., гр.д. 6155/2010 г. и гр.д. № 10233/2013г. – по описа на Софийски градски съд; гр.д. № 4/2001 г., гр.д. №320/2001 г., гр.д. № 1871/2009 г., ч.гр.д. № 64/2011 г. и гр.д. № 1198/1998 г., гр.д. № 971/2008 г., гр.д. № 1629/2013 г. и ч.гр.д. № 880/2015г. - по описа на Върховния касационен съд. Производството е образувано по иск с правно основание чл. 278 и сл. от ГПК(отм), като общата му продължителност е 22 (двадесет и две години).

Заявления вх. рег. № РС-14-316/17.06.2014 г., и вх. рег. № РС-14-317/17.06.2014 г. - гр.д № 1805/1993 г. по описа на Софийския районен съд, ч.гр.д. № 183/1996 г. и гр.д. № 4354/2006г. по описа на Софийския градски съд. Производството е образувано по иск с правно основание чл. 7 във вр. с чл. 1 от ЗВСОНИ и е с обща продължителност 18 (осемнадесет) години, 11 (единадесет) месеца и 8 (осем дни). Министърът на правосъдието е предложил на заявителите споразумение за обезщетение в размер на от по 4 400 лв за всеки един от тях.

Заявление вх. рег. № РС-15-428/03.12.2015 г., - гр. дело № 2331/1992 г. по описа на Софийски районен съд, в.гр.д. № 10377/2014 г. по описа на Софийски градски съд. Производството е образувано по иск с правно основание чл. 39 от ЖСКА и е с обща продължителност 23 (двадесет и три) години, 4 (четири) месеца и 11 (единадесет) дни.

продължителност 15 (петнадесет) години, 11 (единадесет) месеца и 11 (единадесет) дни.

Заявление с вх. рег. № РС-15-395/04.11.2015 г. – сл.д. № 3140/2005 г. – ОСлС – Варна; НОХД № 7124/2010 г., НОХД № 6204/2013 г., НОХД № 4020/2014 г., и НОХД № 243/2015 г. – по описа на РС Варна, ВЧНД №96/2012 г., ВЧНД № 1318/2012 г. и ВЧНД № 134/2014 г. – по описа на ОС – Варна. Производството е образувано за престъпление по чл.194, ал.1 от НК и по чл. 316, вр. чл.315, ал.1, вр. чл. 309, ал.1, вр.чл.26, ал.1 от НК и е с обща продължителност 9 (девет) години и 8 (осем) месеца. Министърът на правосъдието е предложил на заявителя споразумение в размер на 1900 лв.

3. Заявления с продължителност на производството до 3 години:

През разглеждания шестмесечен период (01.10.2015 г. – 31.03.2016 г.) 20 бр. заявления са приети за основателни, като продължителността на производствата е по-малко от 3 години.Примери в това отношение са:

Заявление с вх. рег. № РС-15-312/04.09.2015 г. - НЧХД № 391/2014 г.- РС-Мездра, ВНЧХД № 32/2015 г. и ВНЧХД № 315/2015 г.- ОС - Враца. Производството е образувано за престъпление по чл.130, ал.1, вр.чл.26, ал.1 НК. Общата продължителност на производството е 1 година и 27 дни. Констатираната забава в производството от 6 месеца е след постановяване на разпореждане от РС-Мездра, с което е прекратено наказателното производство, което в последствие е отменено с решение на ОС Враца.

Заявление с вх. рег. № РС-15-293/18.08.2015 г. – НАХД № 14585/2013 – СРС и КНАХД № 1249/2015г.- АССГ. Производството е образувано по жалба срещу фиш за налагане на глоба за нарушение установено с тех.средство по ЗДВП. Общата продължителност на производството е 1 година 9 месеца и 4 дни, като констатираната забава е пред СРС, за насрочване на делото за О.З. - 9 месеца след постъпването му, и 5 месеца забава на съдебното решение след законоустановения срок по чл.340, ал.1 НПК.

Зявление с вх. рег. № РС-15-314/07.09.2015 г. – гр.д. № 6672/2012г.- РС-Пловдив; в.гр.д. № 3910/2013 г. – ОС – Пловдив и гр. № 3768/2014 г. – ВКС. Производството е образувано с иск с правно основание чл.344, ал.1, т.1, чл.344, ал.1, т.2 и чл.344, ал.1,т.3 от КТ, във вр. чл.225, ал.2 от КТ и чл.86 ЗЗД. Продължителността на това производство е 2 години 11 месеца и 18 дни, като констатираната забава е пред РС-Пловдив (1г.3м.) – голям брой съд.заседания като причината за това е неспособността на съда да събере в кратки срокове доказателствения материал и да бъде изготвена съдебна експертиза.

Заявление с вх. рег. № РС-15-305/24.08.2015 г. - гр.д. № 230/2012 г.- ОС-Смолян и гр.д. № 1486/2014 г. – АпС- Пловдив. Производството е образувано

срещу акт на Столична община. Общата продължителност е от 1 година 11 месеца и 20 дни. Забава в администрирането на процеса е допусната и от двете съдебни инстанции. Насрочване за разглеждане на делото 2 месеца след срока по чл.157, ал. 1 АПК (в АССГ) и 11 месеца за разглеждане след образуването му пред ВАС.

Заявление с вх. рег. № РС-15-407/11.11.2015 г. - гр.д. № 49468/2013 г. – разгледано пред СРС. Правното основание на иска с който е започнато производството е чл.124, ал.4 от ГПК. Общата му продължителност е 1 година 8 месеца и 28 дни. Забавите са в сроковете за организиране на връчване на препис от исковата молба и забава от 5 м. от постъпване на отговора на исковата молба до постановяване на определението по чл.140 ГПК.

Заявление с вх. рег. № РС-16-15/11.01.2016 г. - гр.д. № 58685/2012 г. – СРС и в.г.д № 16053/2013 г.- разгледано пред Софийски градски съд. Производството е образувано с иск с правно основание чл. 2 от ЗОДОВ и е с обща продължителност от 2 години 9 месеца и 4 дни. Забавата е по чл.235 ал.5 от ГПК на въззивна инстанция.

Заявление с вх. рег. № РС-16-15/11.01.2016 г. – ч.гр.д. № 13603/2013 г. разгледано пред СГС. Производството е по жалба с на основание чл. 407 ГПК, ал .1 от ГПК. Продължителността е 1 година 9 месеца и 3 дни, като забавата се намира в постановяването на съдебния акт с 1 година и 6 месеца.

Заявление с вх. рег. № РС-16-63/15.02.2016 г. – адм.д. № 12194/2014 г. по описа на АССГ. Производството е образувано по жалба срещу акт на директора на ТД на НАП и е с обща продължителност 9 месеца и 24 дни. Основаната причина за продължителността на производството е допуснатата забава от 6 месеца при постановяване на решението.

Заявление с вх. рег. № РС-15-421/26.11.2015 г. - гр.д. № 39668/2012 г. – разгледано пред СРС и в.гр.д. № 12433/2014 г. Производството е образувано по искове с правно основание чл.415, ал. 1 от ГПК, във вр. с чл.79, ал. 1 от ЗЗД и чл. 415, ал. 1 от ГПК, във вр.чл.86, ал.1 от ЗЗД. Общата продължителност е 2 години 6 месеца и 24 дни и е образувано по иск с правно основание чл.2 ал.1, т.3, пр.1 от ЗОДОВ.

Заявление с вх. рег. № РС-16-5/05.01.2016 г. - гр.д. № 23966/2013 г.- разгледано пред СРС, гр.д. № 6823/2014 г. – СГС и гр.д. № 4933/2015 г. – ВКС. Производството е образувано въз основа на иск с правно основание чл.2, ал. 1, т.3, пр.1 от ЗОДОВ. Продължителността му е 2 години 6 месеца и 24 дни. Основните забави са по администрирането на делото (7 месеца) и в отстраняването на нередовностите по жалбите (5 месеца администриране).

предходните периоди и анализи.

Наред с основните повтарящи се причини, водещи до нарушаване на разумния срок при разглеждане на делата и преписките, се извеждат и допълнителни, характерни за отчетния 6-месечен (шестмесечен) период.

По наказателни дела, най-често срещаните причини, водещи до забавянето на делата в досъдебна фаза са:

- голям брой връщания на делото от прокурора и от съда за отстраняване на допуснати нарушения на процесуалните правила от разследващия орган и за допълнително разследване, като в някои от случаите това води до изтичане на предвидения в закона абсолютен давностен срок за наказателно преследване и последващо прекратяване на производството от съда;
- многобройни повторения на тъждествени процесуално-следствени действия от страна на разследващите органи (множество разпити на редица свидетели по няколко пъти по отношение на идентични обстоятелства);
- неколккратно връщане на делото за прецизиране на обвинението от прокуратура и от съда, след внасяне на делото с обвинителен акт;

В съдебна фаза се наблюдават:

- смяна на съдебния състав, което е наложило започването на делото отначало с оглед принципа на неизменност; изпращане на неточна съдебна поръчка до друга държава(призоваване на подсъдим; свидетел)

По граждански и търговски дела се наблюдават:

- съдът не е предприел ефективни мерки за своевременно призоваване на страните; несвоевременни действия по връчване на исковата молба за отговор;
- неритмичност на провеждане на откритите съдебни заседания, на които периода помежду им надвишава много често 5 или повече месеца;
- отлагане на заседания, за събиране на доказателства (безкритично уважени от съда искания на страните за събиране на доказателства);
- големи периоди от време (бездействие на съда) между постъпване на исковата молба (образуване на делото) и даване ход на делото в съд.заседание.

IV. Отчет на министъра на правосъдието относно постъпилите заявления изплатените обезщетения по реда на глава III "а" от ЗСВ за периода 01.10.2015 г. - 31.03.2016 г.

1. Основателни заявления - 107 броя.
2. Изпратени предложения за сключване на споразумения за изплащане на обезщетения в размери от 300 лв. до 10 000 лв. - 65 броя.
 - 2.1. Отказ за сключване на споразумение - 16 броя.
 - 2.2. Сключени споразумения - 22 бр. - 8 бр. са заявленията, получени в МП за периода 01.10.2015 г. до 31.12.2015 г. и 14 броя за периода от 01.01.2016 г. до 31.03.2016 г., които са включени в отчетния

VI. Предложения за мерки:

Предвид констатираната повтаряемост на причините довели до основателни заявления, по реда на Глава трета „а“ от ЗСВ, комисията предлага следните мерки:

- Препоръчва на административните ръководители на органите на съдебна власт, съобразно правомощията им по чл. 80, чл. 86, чл. 114 и чл. 122 от ЗСВ, да извършат проверка на делата образувани преди 2014 г. и при наличие на недовършени такива да предприемат организационни мерки за тяхното приключване.

Напомня на административните ръководители да изпълняват стриктно решенията на ВСС по:

- Протокол № 20/23.05.2013 г., т. 46.3.1. - препоръчва на административните ръководители на органите на съдебната власт, съобразно правомощията им по чл.80, чл. 86, чл.114 и чл.122 от ЗСВ, да регулират и контролират дейността на службите „Съдебно деловодство“ и „ Връчване на призовки и съдебни книжа“ по срочното и стриктно изпълнение на определените им в ПАРОВАС задължения. При необходимост да организират обучения или да предприемат мерки по дисциплиниране на връчителите с цел неотлагане на дела поради нередовно призоваване.
- Протокол № 20/23.05.2013 г., т. 46.3.2. - препоръчва на административните ръководители на органите на съдебната власт, съобразно правомощията им по чл.80, чл. 86, чл.114 и чл.122 от ЗСВ, да следят за приключването на делата и преписките в разумни срокове както и за срочното постановяване на решенията и при необходимост да упражняват правомощията си по ЗСВ за налагане на дисциплинарни мерки.
- Протокол № 20/23.05.2013 г., т. 46.3.3. - препоръчва на магистратите от органите на съдебната власт да използват дисциплиниращите средства за страните, вещите лица и свидетелите, предоставени от ЗСВ, ГПК, НПК и АПК.
- Протокол № 20/23.05.2013 г., т. 46.3.5. - задължава горестоящите административни ръководители на органите на съдебната власт на всеки шест месеца да извършват проверки на делата и преписките за тяхното приключване на съответните инстанции в разумни срокове.
- Протокол № 61/10.12.2015 г., т. 63.8 – административните ръководители на Апелативна прокуратура – София, Софийска градска прокуратура и Софийска районна прокуратура да проследят изпълнението на препоръките дадени от ИВСС за стриктното спазване на чл. 234 от НПК за изготвяне на мотивирани искания, както и за периодичното проследяване и докладване на делата, образувани преди 01.01.2010 г. и неприключени към настоящия момент, на ресорните заместник-градски и съответно – заместник-районни прокурори по предварително изготвен график – съвместен доклад от разследващия орган и наблюдаващия прокурор.